

Söndag kl 11
våren 2014
i Fiskebäcks Missionskyrka

Vad sa Jesus om korset?

Att helt och fullt förstå vidden av korset är inte möjligt för en människa. Ändå finns där nyckeln till förlåtelse och evigt liv som är tillgängligt för varenda människa. Gud vill inte först och främst att vi »förstår« korset, utan att vi låter den händelsen drabba oss och bli centrum i våra liv. Många böcker har skrivits för att vi bättre ska förstå vad som egentligen hände när Jesus gav upp andan på korset. En av de främsta uttolkarna är Paulus. Hans bilder och förklaringar har präglat kyrkan sedan dess. Men vad sa Jesus om sin egen död innan den inträffade?

Under de kommande sex söndagarna som utgör den period som kallas fastan vill vi gå till ursprungskällan. Vad sa Jesus själv om sin förestående död på korset? Visste han om att det skulle ske? Visste han varför och vad det skulle få för konsekvenser? Hur förberedde han sig? Vad sa han till sina lärjungar och folket? Genom att läsa texter i evangelierna där Jesus talar om sin död vill vi varje söndag stanna upp och försöka belysa korset med hans egna ord.

Människors och Guds tankar

2 mars

Predikan: Peter Baric

³¹Därefter började han undervisa dem och sade att Människosonen måste lida mycket och bli förkastad av de äldste och översteprästerna och de skriftlärda och bli dödad och uppstå efter tre dagar. ³²Detta sade han helt öppet. Petrus drog honom då åt sidan och började förebrå honom. ³³Men han vände sig om, och när han såg lärjungarna tillrättavisade han Petrus: »Håll dig på din plats, Satan. Dina tankar är inte Guds, utan människors.«

³⁴Sedan kallade han till sig både lärjungarna och folket och sade: »Om någon vill gå i mina spår måste han förneka sig själv och ta sitt kors och följa mig. ³⁵Ty den som vill rädda sitt liv skall mista det,

men den som mister sitt liv för min och evangeliets skull, han skall rädda det. ³⁶Vad hjälper det en människa att vinna hela världen om hon får betala med sitt liv? ³⁷Med vad skall hon köpa tillbaka sitt liv? ³⁸Den som skäms för mig och mina ord i detta trolösa och syndiga släkte, honom skall också Människosonen skämmas för när han kommer i sin faders härlighet med de heliga änglarna.«

¹Och han sade: »Sannerligen, några av dem som står här skall inte möta döden förrän de har sett Guds rike komma med makt.«

(Mark 8:31-9:1)

Vad sa Petrus till Jesus när Jesus började beskriva sitt eget lidande och död? Texten säger bara att han förebrådde Jesus. Att förebrå någon har följande förklaring i ordlistan: »förehålla någon det olämpliga«. Det Petrus gör är att han protesterar mot det han just har hört. Men har han verkligen hört allt? Det sista Jesus säger är att han ska uppstå, men den information missade nog Petrus i sin stora upprördhet över den första delen av det Jesus just har sagt. Jesus i sin tur agerar högst sagt märkligt på Petrus utspel. Istället för att tålmodigt börja förklara och ta det från början befaller han Satan att hålla sig på sin plats.

Jesus beskyller inte Petrus för att vara korkad och trögtänkt utan ser bakom orden en makt som vill få honom (Jesus) att inte gå den väg som han var kallad att gå. Det tar lång tid innan Petrus och de andra börjar tänka Guds tankar om den här världen och sina egna liv. Så småningom, genom den Helige Andes påverkan, börjar de förstå hur annorlunda Gud tänker och agerar. Den som vill börja tänka Guds tankar är kallad att gå samma väg som Jesus. Jesu kors är därför inte bara människans räddning utan även en kristen människas väg. När man går den vägen får vi nog precis som Jesus räkna med att möta förebråelser från vår omgivning. Att vi lever våra liv på ett sätt som inte alltid förväntas eller kan förstås.

Frågor:

- » Hur gör man för att i större grad börja tänka som Gud gör?
- » Vari ligger provokationen i att förneka sig själv?
- » Hur ser korset ut idag, som Jesus där och då utmanar sina lärjungar att bära? Vad innebär det i praktiken?

Jag ger mitt liv av fri vilja

9 mars

Predikan: Peter Baric

¹¹»Jag är den gode herden. Den gode herden ger sitt liv för fåren. ¹²Den som är lejd och inte är herde och inte äger fåren, han överger fåren och flyr när han ser vargen komma, och vargen river dem och skingrar hjorden. ¹³Han är ju lejd och bryr sig inte om fåren. ¹⁴Jag är den gode herden, och jag känner mina får, och de känner mig, ¹⁵liksom Fadern känner mig och jag känner Fadern. Och jag ger mitt liv för fåren. ¹⁶Jag

har också andra får, som inte hör till den här fållan. Också dem måste jag leda, och de skall lyssna till min röst, och det skall bli en hjord och en herde. ¹⁷Fadern älskar mig därför att jag ger mitt liv för att sedan få det tillbaka. ¹⁸Ingen har tagit det ifrån mig, jag ger det av fri vilja. Jag har rätt att ge det, och jag har rätt att få det tillbaka. Detta har min fader bestämt för mig.«

(Joh 10:11–18)

Vilka rättigheter har man som människa? Att ha rättigheter är i grund och botten något positivt. Som medborgare i Sverige styrs våra rättigheter till stora delar av olika lagar och förordningar. I FN har man formulerat de mänskliga rättigheterna. Med rättigheter följer även skyldigheter, brukar man

också säga. Vilka rättigheter och skyldigheter har man som kristen?

Förlåtelse och evigt liv är inte en mänsklig rättighet. Jesus hade ingen skyldighet att ge sitt liv för den här världen. Men det var hans rätt, enligt honom själv. Detta kastar omkull mycket av vad vi traditionellt tänker om rättigheter och skyldigheter. Anledningen till att Jesus ger sitt liv anges i denna text vara att Fadern hade bestämt detta. Jesus har alltså rätten att lyda eller att inte lyda. Han valde det första.

In prologen till Johannesevangeliet hittar vi orden om att den som tar emot Jesus får rätten att bli Guds barn. Vad innebär det? På samma sätt som Jesus fick rätten att ge sitt liv för den här världen får vi genom tron på Jesus samma rätt – att ge våra liv för den här världen. Att leva ett utgivande liv är inte en skyldighet utan en rättighet som vi får ta emot av Gud själv. Ett liv grundat på skyldigheter är inte det liv Gud har tänkt för människan. Utan ett liv som är grundat på den rätt som vi får ta emot från den gode herden.

Frågor:

- » Vilken anser du vara den viktigaste rättigheten i ditt liv?
- » Vilken är den viktigaste skyldigheten?
- » Lever du ett liv grundat på skyldigheter eller rättigheter?

Smord till begravning

16 mars

Predikan: Liselotte J Andersson

³Medan han var i Betania och låg till bords hemma hos Simon den spetälske kom en kvinna med en flaska dyrbar äkta nardusbalsam. Hon bröt upp flaskan och hällde ut alltsammans över hans huvud. ⁴Några blev förargade och sade till varandra: »Vilket slöseri med balsam. ⁵För den oljan hade man ju kunnat få mer än trehundra denarer att ge åt de fattiga.« Och de grälade på henne. ⁶Men Jesus sade: »Låt henne vara! Varför gör ni henne ledsen? Hon

har gjort en god gärning mot mig. ⁷De fattiga har ni alltid hos er, och dem kan ni göra gott mot när ni vill, men mig har ni inte alltid. ⁸Hon har gjort vad hon kunde. I förväg har hon sört för att min kropp blev smord till begravningen. ⁹Sannerligen, överallt i världen där evangeliet förkunnas skall man också berätta vad hon gjorde och komma ihåg henne.«

(Mark 14:3–9)

Att smörja någons huvud med olja är i GT ett tecken på att man avskiljer någon till en speciell tjänst, t ex kung Saul och David. När kvinnan i texten gör detta för Jesus blir omgivningen upprörd. Hon beskylls för att vara slösaktig och oansvarig. Men Jesus tar henne i försvar och talar om det som hon har gjort som en förberedelse av hans egen be-

gravning. Var det så kvinnan tänkte när hon hällde oljan över Jesus? Troligvis inte. Det var snarare en handling av vördnad, tacksamhet och kärlek. En sorts tillbedjan.

Vi sitter nu med facit i hand och vet att Jesus blev dödad, smord med oljor och begravnen för att sedan uppstå igen. Vi vet också att vi har de fattiga ibland oss i vårt samhälle. Innebär det att handlingen som kvinnan utför där och då inte är något som går att överföra till vår efterföljelse av Jesus idag?

Frågor:

- » Hur uttrycker du helst vördnad och tillbedjan till Jesus?
- » På vilket sätt är denna kvinnas handling fortsatt ett exempel för oss att följa idag?
- » Är slöseri alltid något negativt?

Våndan inför dopet

23 mars

Predikan: Gustaf Björkman

⁴⁹»Jag har kommit för att tända en eld på jorden. Om den ändå redan brann! ⁵⁰Men jag har ett dop som jag måste döpas med, och jag våndas innan det är över. ⁵¹Tror ni jag är här för att skapa fred på jorden? Nej, säger jag, men splittring! ⁵²Ty där fem bor i

ett hus skall de i fortsättningen leva splittrade, tre mot två och två mot tre, ⁵³far mot son och son mot far, mor mot dotter och dotter mot mor, svärmor mot sonhustru och sonhustru mot svärmor.«

(Luk 12:49–53)

I evangelierna berättas det om att Jesus döptes i Jordan av Johannes Döparen. Trots det fortsätter Jesus att tala om att han har ett dop som väntar och att det dopet är något som skrämmer och skapar oro. Jesus var inte befriad från oro och smärta. Han visste att det som väntade skulle göra ont i både kropp och själ. I det ligger en identifikation med villkoren att vara människa på jorden. Han har erfarenhet av våra omständigheter när vi kommer till honom.

Det märkliga i detta textavsnitt är att Jesus som av profeten Jesaja kallas Fridsfurste (Jes 9:9) säger att han kommit för att skapa splittring. Men det kan

väl ändå inte stämma? Det är i de närmaste relationerna denna splittring kommer att bli tydlig enligt honom själv. Mor mot dotter och far mot son. Dopet som han vårdas över kommer att få djupgående konsekvenser i nära relationer.

Det vanligaste begreppet när man talar om konsekvenserna av Jesu död är att det leder till försoning. I denna text är det enligt honom själv konflikt en kommande konsekvens av hans död. Här kan vi ana att hans död på korset öppnar upp för en relation med Gud som är starkare än de starkaste familjebanden. Ett släktskap och en kontakt som går djupare än biologi och sociala band. Svårt att vid första anblicken ta in helt och fullt.

Frågor:

- » Har du någon gång i ditt eget liv upplevt något som kan liknas vid ett s k »elddop«? Vad bestod det i?
- » Upplever du att det finns relationella konflikter i ditt liv som har sitt ursprung i tron på Jesus?
- » Hur löser man dem? Ska man lösa dem?

Ratad sten blir hörnsten

30 mars

Predikan: Johanna Buller

⁹Sedan gav han folket denna liknelse: »En man planterade en vingård och arrenderade ut den och for bort på en längre resa. ¹⁰När tiden var inne skickade han en tjänare till arrendatorerna för att hämta en del av vingårdens skörd. Men de pryglade tjänaren och körde i väg honom tomhänt. ¹¹Då sände han en annan tjänare. Men de pryglade och skymfde honom också och körde sedan i väg honom tomhänt. ¹²Och nu skickade han en tredje, men också denne slog de blodig och kastade ut. ¹³Då sade vingårdens ägare: 'Vad skall jag göra? Jo, jag skickar min älskade son, honom har de kanske respekt för.' ¹⁴Men när arrendatorerna fick se honom överlade de med varandra: 'Här har vi arvtagaren, låt oss döda honom så vi får arvet.'

¹⁵Och de släpade ut honom ur vingården och slog ihjäl honom. Vad gör nu vingårdens ägare med dem? ¹⁶Jo, han kommer dit och tar död på arrendatorerna och ger vingården åt andra.« När de hörde detta sade de: »Nej, det får aldrig ske!« ¹⁷Jesus såg på dem och sade: »Vad betyder då det som står skrivet: Stenen som husbyggarna ratade har blivit en hörnsten. ¹⁸Den som faller på den stenen blir sönderslagen, och den som stenen faller på blir krossad.« ¹⁹De skriftlärdade och övers-teprästerna hade velat gripa honom med en gång, men de var rädda för folket; de förstod att hans liknelse var riktad mot dem.

(Luk 20:9–19)

Nej, det får aldrig ske! Vad är det fariséerna reagerar så starkt på? Är det att ägaren dödar arrendatorerna, att arrendatorerna dödar sonen eller att vingården ges åt andra?

I denna text möter vi den liknelse som kanske allra tydligast beskriver den gammaltestamentliga historien och dess fulländning i Jesus. Åhörarna är experter på texterna i Gamla Testamentet. Därför är det inte konstigt att Jesus direkt citerar från Psaltaren 118 för att stryka under det han försöker säga. Jesus försöker få dem att läsa texten i ett helt nytt ljus. Han vill visa på att korset och hans död kommer att kasta omkull deras sätt att läsa och förstå de gamla skrifterna. Han ställer dem inför valet att erkänna Jesus som arvtagaren och därmed underordna sig honom.

Frågor:

- » Vad tycker du är mest upprörande i liknelsen?
- » Vad var det som gjorde att fariséerna såg Jesus som ett hinder istället för en räddning? Löper vi risk att begå samma misstag?
- » Hur påverkar Jesu död vårt sätt att läsa Gamla testamentet?

Till lösen för många

6 april

Predikan: Peter Baric

³²De var nu på väg upp mot Jerusalem, och Jesus gick först. De var fyllda av bävan, och de andra som följde med var rädda. Då samlade han de tolv och talade om för dem vad som skulle hända med honom: ³³»Vi går nu upp till Jerusalem. Människosonen skall utlämnas åt överstepräster och de skriftlärd, och de skall döma honom till döden och utlämna honom åt hedningarna, ³⁴»som skall göra narr av honom och spotta på honom, prygla honom och döda honom, och efter tre dagar skall han uppstå.«

³⁵Jakob och Johannes, Sebedaios söner, gick fram till honom och sade: »Mästare, vi vill be dig om en sak.« – ³⁶»Vad vill ni att jag skall göra för er?« frågade han. ³⁷De svarade: »Låt oss få sitta bred-

vid dig i din härlighet, den ene till höger och den andre till vänster.« ³⁸Jesus sade: »Ni vet inte vad ni ber om. Kan ni dricka den bägare som jag dricker eller döpas med det dop som jag döps med?« ³⁹De svarade: »Ja, det kan vi.« Jesus sade: »Den bägare som jag dricker skall ni få dricka, och det dop som jag döps med skall ni döpas med. ⁴⁰Men platserna till höger och vänster om mig kan jag bara ge dem som har bestämts därtill.« ⁴¹När de andra tio hörde detta blev de förargade på Jakob och Johannes. ⁴²Jesus kallade till sig dem och sade: »Ni vet att de som räknas som härskare är herrar över sina folk och att furstarna har makten över folken. ⁴³Men så är det inte hos er. Den som vill vara stor bland er skall vara de andras tjänare, ⁴⁴och

den som vill vara den förste för att tjäna och ge sitt liv till
bland er skall vara allas slav. lösen för många.«

⁴⁵Människosonen har inte
kommit för att bli tjänad utan

(Mark 10:32–45)

De var på väg till Jerusalem. De bävade och var rädda. Men det fanns också en tydlig förväntan om att triumfen var inom räckhåll. Det är nog så vi får tolka de två lärjungarnas fråga om att få sitta på varsin sida och spegla sig i glansen av kungen. Trots Jesu återkommande beskrivningar om lidandet och döden som väntade gick det av en eller annan anledning inte in hos lärjungarna. Pengen trillade liksom inte ner. Det låg för långt ifrån deras föreställningar om vem Gud var.

Jesu svar till de två lärjungarna som både är en inbjudan och ett villkor innebär ett liv som inte är präglad av seger och härlighet. Men ett liv av mening och glädje. På samma sätt som Jesu kom för att betjäna erbjuds lärjungarna att leva sina liv. En krock med deras förväntningar och önskningar. Vi lever våra liv i en miljö som ständigt målar upp bilder av hur ett lyckat och meningsfullt liv ser ut. Men bilderna är falska och leder oss i helt fel riktning. Jesus använder ordet »lösen« för att ringa in detta liv och mål. Detta ord kan leda vår tanke i åtminstone två riktningar: kidnappningsdrama eller

en andaktsbok med titeln »Dagens lösen«. Frågan är vad Jesus menar när han använder det? Finns det ett tredje sätt att förstå korset som en lösen?

Frågor:

- » Vilka bilder har du av ett framgångsrikt liv?
- » Hur betjänar du bäst de människor som finns i din närhet?
- » Är våra liv också menade att vara till lösen för många? I så fall hur?

Två kvällar om korset och påskandakter under Stilla veckan

**PÅSK
2014**

För den som vill stanna upp inför korset och få en teologisk fördjupning har vi bjudit in Lennart Thörn, pastor och teolog, som under två kvällar kommer att ge en presentation av hur man genom historien har tolkat korset och därefter ge sin egen personliga syn på vilken skillnad korset gör i historien och våra liv. Dessa tillfällen är 3 och 10 april kl 19–20 i Önneredsgården. Undervisningen kommer sedan att följas upp genom att Lennart även predikar på förmiddagens gudstjänster långfredagen och påskdagen. Båda dessa gudstjänster hålls i Fiskebäcks Missionskyrka kl 11.00.

Under påskveckan kommer vi att mötas i

Önneredsgården måntors kl 19 för andakt med textläsning, sång och bön. Nytt för i år är att några församlingens konstnärer har fått i uppdrag att på sitt sätt tolka och uttrycka den text som vi läser genom någon form av konst. På skärtorsdagskvällen erbjuds vi möjligheten att dela en judisk påskmåltid tillsammans innan vi avslutar den kvällen med att fira nattvard.

Vill du vara med på den judiska påskmåltiden behöver du anmäla dig genom att ringa kyrkans expedition 031-29 14 83 måntors kl 9–13 eller maila till info@fiskeback.missionskyrkan.se senast tisdag 15 april.